

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR BILAN ASTRONOMIYA FANIDAN LABARATORIYA JIHOZLARINI UY SHAROITIDA YASASH

¹Nasimov Husan Faxriddinovich, ²Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi

¹Muallif

²Ilmiy rahbar

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11001931>

Annotatsiya. Uy laboratoriya muhitida hodisalarini oldini olish uchun yaxshi ventilyatsiyani ta'minlang, himoyalash vositalaridan foydalaning va kimyoviy moddalarini xavfsiz saqlang. Uyda xavfsiz va samarali eksperimentlar olib borish uchun qog'oz mahsulotlari, to'lqin va issiqlik plitasiga kiritishni harakat qiling. Uyda laboratoriya faoliyatlariga xos bo'lgan maxsus sahifa tanlang, uni tuzilgan, yaxshi yoritilgan va bolalar va hayvonlardan uzoqda saqlang.

Kalit so'zlar: astronomiya, jihozlar, koinot, animatsiya, imkoniyat

Maqsad: faol animatsiya yordamida maktabgacha yoshdagi bolalarning koinot haqidagi tushunchasini oshirish

Vazifalar: Bolalarning koinot haqidagi bilim va g'oyalarini kengaytirish, xususan, astronomiya haqida multfilmlar orqali, astronomiya tarixi bilan tanishtirish. Astronomiya asoslarini o'rgatish.

Bolalarning koinot bo'yicha ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, ularda o'zini o'zi namoyon qilishi uchun sharoit va imkoniyatlar yaratish. Turli xil koinot jarayonida ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish;

Bolalarning hayolidagi galaktikani yaratish jarayonida teleskopik uskunalari bilan ishlashning dastlabki ko'nikmalarini shakllantirish.

Astronomiya — osmon jismlari va hodisalarini o'rganuvchi tabiiy fan. Astronomiya kelib chiqishi va evolyutsiyasini tushuntirish uchun matematika, fizika va kimyodan foydalaniladi. Qiziqarli obyektlar qatoriga sayyoralar, oylar, yulduzlar, tumanliklar, galaktikalar va kometalar kiradi. Tegishli hodisalarga o'ta yangi yulduz portlashlari, gamma nurlarining portlashlari, kvazarlar, blazarlar, pulsarlar va kosmik mikroto'lqinli fon radiatsiyasi kiradi. Umuman olganda, astronomiya Yer atmosferasidan tashqarida paydo bo'lgan hamma narsani o'rganadi. Kosmologiya astronomiyaning butun olamni o'rganadigan bo'limidir. Astronomiya eng qadimgi tabiiy fanlardan biridir. Yozilgan ilk tarixdagi sivilizatsiyalar tungi osmonni uslubiy kuzatishlar bilan shug'ullangan. Bularga bobilliklar, yunonlar, hindlar, misrliklar, xitoylar, mayyalar va Amerika qit'asining ko'plab qadimgi mahalliy xalqlari kiradi. O'tmishda astronomiya astrometriya, samoviy navigatsiya, kuzatuv astronomiyasi va kalendarlarni yaratish kabi turli xil fanlarni o'z ichiga olgan. Hozirgi kunda professional astronomiya ko'pincha astrofizika bilan bir xil deb aytiladi.

Bolalar uchun astronomiya nima?

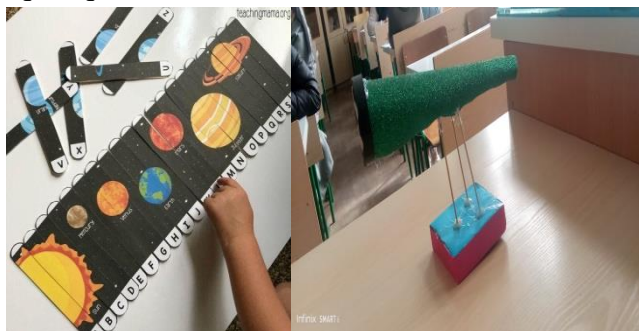
- Astronomiya, koinotdagi samoviy jismlarni o'rganishga bag'ishlangan fan, muqarrar ravishda bizni ochiq havoda ko'proq vaqt o'tkazishga majbur qiladigan va biz yashayotgan dunyoni boshqa sayyoralar bilan solishtiradigan fan

- **Maktabgacha ta'lim uchun astronomiyani qanday o'rgatish kerak?**

- Bolalarga astronomiyani qanday o'rgatish kerak?
- Bolalar uchun quyosh tizimini yig'ishni o'rgatish
- Yulduzlarni tomosha qilish uchun teleskop yasash.
- Astronomiya bo'yicha qiziqarli o'yinlarni tashkil qilish.

Maktabgacha ta'limi uchun sayyoralar haqida qanday o'rgatish kerak?

Masalan, biz unga quyosh tizimining rasmini berishni va undan sayyoralarning nomlarini va ularning quyoshga nisbatan paydo bo'lish tartibini eslab qolishini so'rashimiz mumkin. Rang va o'lchamlaringizni eslab qolishingizni ham aytishimiz mumkin. Hammasi yaxshi. Bola bu va boshqa ma'lumotlarni saqlab qoladi.

Misol tariqasida uy sharoitida oddiy qog'oz va sellofan yordamida teleskop maketini, rangli qog'oz va qalamlar yordamida koinot tuzilishin maketini tayyorlab, bolani koinot haqidagi tasavvurlarini shakllantirish mumkin.

REFERENCES

1. Азиза Бозорова, Нилуфар Намозова Медиатаълим асосида астрономия дарсларини ташкил этишга инновацион ёндашиш методи// journal of innovations in scientific and educational research volume6 issue-6 (30- june)
2. Нилуфар Намозова Астрономия фанини ўқитишда қўлланиладиган дастурий-педагогик воситалар ва уларнинг имкониятлари // eurasian journal of technology and innovation Innovative Academy Research Support Center
3. Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi Namozova Nilufar Tuxtamurodovna Astronomiya fanini o'qitishda elektron darsliklarning o'ziga xos xususiyatlari va afzalliklari// Journal of Universal Science Research 1 (10), 873-877
4. Н Намозова, Г Сайфуллаева Астрономия фанига интеграциялашган медиатаълимнинг фаолиятли тuzilmаси// бюллетень педагогов нового Узбекистана 1 (7), 21-23
5. Aziza Bozorova, Gulhayo Sayfullayeva kredit-Modul Ta'lim Tizimida Talabalarning Mustaqil Ta'lim Jarayonini Tashkil Etish// Бюллетень студентов нового Узбекистана, 2023
6. Н Намозова мактаб астрономия фанига интеграциялашган медиатаълимдан фойдаланиш //TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 2023
7. Haydarova Dilorom, Sayfullayeva Gulhayo Pyton dasturida astronomiyadan animatsiya yaratish // Journal of Universal Science Research, 2023
8. Haydarova Dilorom, Sayfullayeva Gulhayo ways to effectively organize speech culture of the astronomy teacher// FAN, TA'LIM, MADANIYAT VA INNOVATSIYA, 2023
9. Q Surayyo, X Sevinch, S Gulhayo Astronomiyada ishlatiladigan amaliy innovatsion dasturlar haqida asosiy tushunchalar va ularning imkoniyatlari //Journal of Universal Science Research, 2023
10. G. I. Sayfullayeva, A.M. Bozorova Astronomiya fanini o 'qitishda STEM ta'lim tizimining roli va ahamiyati// Pedagog respublika ilmiy jurnali, 2022
11. G. I. Sayfullayeva, A.M. Bozorova Astronomiyada STEM dasturidan foydalanib yulduzlar osmonining surilma xaritasi mavzusini o 'qitish // Pedagog respublika ilmiy jurnali, 2022
12. Malikova Muhabbat, Sayfullayeva G. I MODERN FORMS OF ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS AS A PEDAGOGICAL PROBLEM// SCIENCE

AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 3 ISSUE 1
JANUARY 2024 UIF-2022: 8.2| ISSN: 2181-3337| SCIENTISTS

13. Rashidova Nilufar, Sayfullayeva G. I Achieving Transparency in Education// Open Herald: Periodical of Methodical Research Volume 1, Issue 7, November, 2023 ISSN (E): 2810-6385 Website: <https://academiaone.org/index.php/6>
14. Malikova Muhabbat, Bozorova Aziza, Sayfullayeva G. I. Relevance of Independent Educational Activities of Students in the Credit–Modular Education System// *Open Academia: Journal of Scholarly Research*, 1(8), 40–42. Retrieved from <https://academiaone.org/index.php/4/article/view/297>
15. G.I.Sayfullayeva, H.R.Shodiyev KREDIT MODUL TIZIMIDA FANLARNI INTEGRATSION YONDASHUV ASOSIDA O‘QITISHNING AFZALLIKLARI// Academic Research in Educational Sciences Multidisciplinary Scientific Journal September, Volume 3 | Issue 9 | 2022
16. Shodiyev Hamza Rozikulovich, Sayfullayeva Gulhayo Masofaviy ta’limda yer mavzusini integratsion yondashuv asosida topish metodikasi//Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences (JARTES) VOLUME 1, ISSUE 10 / ISSN 2181-2675
17. O’. K. Sunnatova, G. I. Saifullayeva Research in students in physics and astronomy classes and the development of competencies of the XXI century. Ways of organizing project activities of students in physics education Uzbek Scholar Journal Volume-24, January, 2024 www.uzbekscholar.com 101-108
18. Sayfullayeva Gulhayo Ikhtiyor kizi, Bozorova Aziza Murodilla kizi The practical importance of an integrative approach to teaching astronomy from a small school age uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 130-133
19. Saifullayeva Gulhayo volunteer daughter Interactive Applications From Astronomy And Ways To Manage Them Uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 123-129
20. I.R. Kamolov, G.I. Sayfullaeva -Formation of teacher’s competence in the performance of laboratory and experimental works Journal of critical reviews. ISSN-2394-5125, 2020
21. Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi, Norqulov Madina Hamza qizi Astronomiyani axborot ta’lim muhitlaridan foydalanib o‘qitishning pedagogik tamoyillari// «Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot» nomli ilmiy, masofaviy onlayn konferensiyasi 104-109 <https://doi.org/10.5281/zenodo.10443860>
22. Sayfullayeva Gulhayo Ixtiyor qizi, Norqulova Madina Hamza qizi “quyosh tizimidagi sayyoralar” elektron majmua yaratish texnologiyasi// yosh olimlar ilmiy-amaliy konferensiyasi in academy.uz/index.php/yo